

Natte natuur is niet kansloos

De Nederlandse grondwaterspiegel zal niet dramatisch dalen door klimaatverandering, behalve als boeren de vrije hand krijgen bij het beregenen van droge akkers.

Ook als de meest extreme klimaatscenario's uitkomen, daalt de grondwaterspiegel in Nederland waarschijnlijk niet dramatisch. Naar verwachting hebben neerslagtekorten in droge zomers een veel grotere invloed op boeren en natuur. Dat is goed nieuws voor natte natuurgebieden.

Het KNMI berekende voor Nederland vier klimaatscenario's: twee waarbij de klimaatverandering een relatief mild effect heeft, en twee waarbij de opwarming groot is. Het meest extreme van die twee gaat er daarbij van uit dat de luchtstromen boven Noordwest-Europa veranderen. Hierdoor worden de Nederlandse winters natter, en de zomers droger.

Jacco van der Gaast van Alterra berekende de effecten van dat extreme scenario voor de Nederlandse grondwaterstand. Zijn voorspelling: in de winter zal de grondwaterstand wellicht enkele centimeters hoger liggen dan nu, en in de zomer 12,5 centimeter lager. Geen dramatisch verschil dus. "Het viel ons erg mee", zegt Van der Gaast.

Neerslag

Maar de grondwaterstand zegt niet alles over de vraag of Nederland verdroogt. Het belang van de grondwaterstand hangt sterk af van de grondsoort. In zandgebieden – vooral bij stuwwallen als de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug – zit het grondwater erg diep en zijn de planten afhankelijk van de neerslag. "Wel laten onze modellen zien dat het neer-

slagtekort in de tien procent droogste jaren groeit van 250 naar 350 millimeter." Dit neerslagtekort ontstaat doordat er in de Nederlandse zomer meer water verdampt dan er als regen naar beneden komt.

Over veertig jaar zal dat tekort vaker groot zijn. Van der Gaast: "Een gemiddeld jaar halveert deze eeuw komt waarschijnlijk overeen met een huidig relatief droog jaar, dat nu ongeveer eens in de vijf jaar voorkomt. We zullen dus niet elk jaar met droogte kampen. Jaren als 1976 blijven een uitzondering. Maar vooral in de droge jaren zullen boeren hun land veel meer willen gaan beregenen. Dat kan er in zandgebieden toe leiden dat de grondwaterspiegel daalt."

In grote delen van Nederland is dus geen sterke daling van de zomerse grondwaterstand te verwachten. Dat is goed nieuws voor enkele natte natuurgebieden. "Iedereen ging ervan uit dat het grondwaterpeil zou zakken en dat bepaalde natte natuurgebieden niet te behouden zouden zijn", zegt Van der Gaast. "Door dat beeld is er nu al weinig bereidheid om in die gebieden te investeren. Onze studie levert een veel genuanceerder plaatje op.

De uitkomst hangt sterk af van de plaatselijke situatie. Natuurbeheerders zijn dan ook erg geïnteresseerd in onze studie."

Grondwater

Ook waterschappen hebben zich gemeld voor Van der Gaasts studie, die als eerste een voorspelling doet van de effecten van klimaatverandering op de grondwaterstand in Nederland. "De waterschappen sturen nu de grondwaterspiegel met behulp van het oppervlaktewater, om het op een bepaald niveau te houden. Het is de vraag of ze dat kunnen beloven in de toekomst. Dat hangt af van de bodemtypes in je gebied. Als de fluctuaties in het weer toenemen, kun je misschien beter erkennen dat je in een deel van je gebied goed kunt sturen, maar dat in andere delen je mogelijkheden beperkt zijn."

Cluster	Vitaal landelijk gebied
Informatie:	www.kennisonline.wur.nl Alterra-rapport 1791
Contact:	Jaco.vandergaast@wur.nl 0317 - 48 65 51